บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์โดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์โดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กลุ่มประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมดแบบเจาะจง (Purposive Population)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. **แผนการสอน** ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามรูปแบบการสอนซิปปา (ทิศนา แขมมณี, 2542) คือ 1) การสร้างความรู้ (Construct) 2) การมีปฏิสัมพันธ์และช่วยกันเรียนรู้ (Interaction) 3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้(Participation) 4) การเรียนรู้กระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน (Process / Product) 5) การนำความรู้ไปใช้ (Application) โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นดังที่กล่าวมาแล้ว

1.2 ศึกษารูปแบบการสอนซิปปาจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย

1.3 สร้างแผนการสอนวิชาภาพพิมพ์ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้ ตามแนวคิดของรูปแบบการสอนซิปปา โดยมีโครงสร้างประกอบไปด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล และเอกสารประกอบการสอน โดยมีแผนการสอน

Prince of Songkla University Pattani Campus

ทั้งหมด 3 แผนการสอน คือ แผนการสอนที่ 1 เรื่องความรู้พื้นฐานและการออกแบบภาพร่างภาพพิมพ์แกะไม้ แผนการสอนที่ 2 เรื่องการสร้างแม่พิมพ์แกะไม้ และแผนการสอนที่ 3 การพิมพ์แม่พิมพ์แกะไม้

1.4 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และโครงสร้าง

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.6 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง

1.7 ปรับปรุงแผนการสอนให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มประชากรจริงต่อไป

2. แบบทดสอบความถนัดทางศิลปะ

แบบทดสอบความถนัดทางศิลปะเป็นแบบทดสอบการตัดสินใจทางศิลปะของเกรฟส์ (Graves Design Judgment Test) ซึ่งแปลและปรับปรุงโดย รศ.ดร.เกษร โดยได้รับอนุญาตให้ใช้แบบทดสอบฉบับนี้จากรศ.ดร.เกษร ธิตะจารี ซึ่งเป็นผู้ได้ลิขสิทธิ์ของแบบทดสอบนี้ ทั้งนี้แบบทดสอบนี้ได้ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมเท่ากับ .60 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด เท่ากับ 2.38 ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบมี 2 ตัวเลือก จำนวน 90 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที ภาพศิลปะแต่ละภาพเป็นภาพศิลปะที่ทันสมัยแต่ไม่ใคร่เป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชน นักเรียน และนักศึกษา ทั้งยังเป็นตัวแทนที่ดีของงานศิลปะสากลตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งงานแกะสลัก ภาพเขียน และองค์ประกอบทางนามธรรม (Abstract Composition) ภาพทั้ง 2 ประกอบด้วยหลักความงามทางศิลปะอันมี เอกภาพ (Unity) สัดส่วน (Proportion) รูปร่าง (Shape) การออกแบบ (Design) และความสอดคล้องกลมกลืนกันทั้งภาพ (Harmony) แต่จะมีเพียงภาพเดียวเท่านั้นที่มีความงามตามหลักการดังกล่าวมากที่สุด

3. แบบทดสอบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์

เป็นแบบทดสอบ ดีเอที ฟอร์ม เอส (DAT Form S:Differential Aptitude Tests) สร้างโดย **จอร์จ เค. เบนเนทท์ ฮาโรล จี. ซีชอร์ และ อเล็กซานเดอร์ จี.เวสแมน** (George K. Bennett, Harold G. Seashore and Alexander G. Wesman) โดยได้รับอนุญาตให้ใช้แบบทดสอบฉบับนี้จาก รศ.ดร.เกษร

Prince of Songkla University Pattani Campus

ธิตะจารี ซึ่งเป็นผู้ได้ลิขสิทธิ์ของแบบทดสอบนี้ ทั้งนี้แบบทดสอบนี้ได้ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เท่ากับ .93 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ 2.43 ลักษณะของแบบทดสอบจะมี 40 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 30 นาที เป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก

4. **แบบทดสอบความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม** เป็นแบบทดสอบ ดีเอที ฟอร์ม เอส (DAT Form S:Differential Aptitude Tests) สร้างโดย จอร์จ เค.เบนเนทท์ ฮาโรล จี. ซีซอร์ และอเล็กซานเดอร์ จี.เวสแมน (George K. Bennett, Harold G. Seashore and Alexander G. Wesman) โดยได้รับอนุญาตให้ใช้แบบทดสอบฉบับนี้จาก รศ.ดร.เกษร ธิตะจารี ซึ่งเป็นผู้ได้ลิขสิทธิ์ของแบบทดสอบนี้ ทั้งนี้แบบทดสอบนี้ได้ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมเท่ากับ .90 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด เท่ากับ 2.68 ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ มี 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง "ผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์โดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี" พอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. **ผลของคะแนนความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา**

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนก่อนเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปาในการเรียนการสอน ผลปรากฏว่า นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนในแบบทดสอบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงที่สุด ($\overline{X}$ = 23.00 หรือ คิดเป็นร้อยละ 57.50 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ) รองลงมาเป็นความถนัดทางศิลปะ ($\overline{X}$ = 49.80 หรือ คิดเป็นร้อยละ 55.33 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ) และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ($\overline{X}$ = 24.33 หรือ คิดเป็นร้อยละ 48.66 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ) ตามลำดับ

Prince of Songkla University Pattani Campus

ส่วนผลคะแนนหลังจากนักศึกษาได้เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปาแล้ว ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยสูงขึ้นทุกแบบทดสอบ กล่าวคือ นักศึกษาจะได้คะแนนในแบบทดสอบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงที่สุด ($\overline{X}$ = 27.93 หรือ คิดเป็นร้อยละ 69.83 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ) รองลงมาเป็นความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ($\overline{X}$ = 31.07 หรือ คิดเป็นร้อยละ 62.14 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ) และความถนัดทางศิลปะ ($\overline{X}$ = 54.40 หรือ คิดเป็นร้อยละ 60.44 ของคะแนนเต็มของแบบทดสอบ) ตามลำดับ

เมื่อดูค่าร้อยละจากคะแนนเต็มของแต่ละแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน พบว่าหลังจากเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปาแล้วนั้น ปรากฏว่านักศึกษาได้คะแนนความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมเพิ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนมากที่สุด (เพิ่มขึ้นร้อยละ13.48) รองลงมาเป็นความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ12.33) และความถนัดทางศิลปะ (เพิ่มขึ้นร้อยละ5.11) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนในแต่ละแบบทดสอบพบว่านักศึกษามีความถนัดทางศิลปะ (ร้อยละ 55.33) และความสามารถด้านมิติสัมพันธ์อยู่ในระดับอ่อน (ร้อยละ 57.50) ส่วนความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมอยู่ในระดับอ่อนมากที่สุด (ร้อยละ 48.66) สำหรับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนในแต่ละแบบทดสอบพบว่านักศึกษามีความถนัดทางศิลปะ (ร้อยละ 60.44) และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม (ร้อยละ 62.14) อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างดี (ร้อยละ 69.83)

2. ผลการเปรียบเทียบความถนัดทางศิลปะ ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความถนัดทางศิลปะ พบว่า นักศึกษามีความถนัดทางศิลปะสูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิป่า โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน ($\overline{X}$ = 54.40) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ($\overline{X}$ = 49.80) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยทดสอบค่าที (t-test) แล้ว พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา

Prince of Songkla University Pattani Campus

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน ($\overline{X}$ = 27.93) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ($\overline{X}$ = 23.00) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยทดสอบค่าที (t-test) แล้ว พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้านด้านเหตุผลเชิงนามธรรม พบว่านักศึกษามีความสามารถด้านด้านเหตุผลเชิงนามธรรมสูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน ($\overline{X}$ = 31.07) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ($\overline{X}$ = 24.33) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยทดสอบค่าที (t-test) แล้ว พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลของคะแนนความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา

จากการวิจัยพบว่านักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนในแบบทดสอบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงที่สุด รองลงมาเป็นความถนัดทางศิลปะ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ตามลำดับ ส่วนผลคะแนนหลังจากนักศึกษาได้เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปาแล้ว ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยสูงขึ้นทุกแบบทดสอบ โดยนักศึกษาจะได้คะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงที่สุด รองลงมาเป็นความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม และความถนัดทางศิลปะ ตามลำดับ แสดงว่าการสอนภาพพิมพ์โดยใช้โมเดลซิปปาจะส่งผลต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์มากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าร้อยละจากคะแนนเต็มของแต่ละแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน พบว่าหลังจากเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปาแล้วนั้น ปรากฏว่านักศึกษาได้คะแนนความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมเพิ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนมากที่สุด รองลงมาเป็นความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความถนัดทางศิลปะ ตามลำดับ ผลการวิจัยแสดงให้

Prince of Songkla University Pattani Campus

เห็นว่าโมเดลซิปปานั้นน่าจะส่งผลต่อความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมมากที่สุด อาจเพราะการศึกษาในวิชาภาพพิมพ์ของแผนกวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นั้นจะเน้นเรื่องความคิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีเหตุผล ดังนั้นจึงส่งผลต่อความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมมากที่สุด

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนในแต่ละแบบทดสอบพบว่านักศึกษามีความถนัดทางศิลปะ และความสามารถด้านมิติสัมพันธ์**อยู่ในระดับอ่อน** ส่วนความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมอยู่ใน**ระดับอ่อนมากที่สุด** สำหรับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนในแต่ละแบบทดสอบพบว่านักศึกษามีความถนัดทางศิลปะ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมอยู่ใน**ระดับพอใช้** ส่วนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์อยู่ใน**ระดับค่อนข้างดี** แสดงให้เห็นว่าความสามารถพื้นฐานของนักศึกษาในด้านที่เกี่ยวกับความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมนั้นมีอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ อาจเนื่องมาจากปัจจุบันทางแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไม่สามารถรับนักศึกษาที่มีความสามารถด้านศิลปะในระดับที่คาดหวังได้ เหตุผลก็คือ เหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่ และเป็นมุสลิมเสียส่วนใหญ่ อีกประการหนึ่งที่ทำเป็นสาเหตุที่นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยต่ำนั้น วรสุดา ขวัญสุวรรณ (2539) ได้รายงานไว้ในผลการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยได้ทำการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ว่าเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญดังนี้

1. ขาดสื่อทางการเรียนการสอน ครูไม่เห็นความสำคัญในการใช้สื่อไม่สนใจในการผลิตสื่อ
2. ครูไม่พบชั้นเรียน โดยเฉพาะที่กันดารห่างไกล และมีสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจ
3. เด็กยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์
4. ครูสอนไม่ครบตามหลักสูตรทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่เข้าใจเรื่องหลักสูตรดีพอ
5. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการเรียนของเด็ก
6. เด็กขาดความพร้อมทางภาษา
7. ขาดการกระตุ้นให้สนใจในการเรียน
8. ขาดครูที่มีความถนัด หรือความสามารถพิเศษในเฉพาะวิชา
9. วัฒนธรรมไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพราะประชาชนยังเข้าใจผิดในเรื่องศาสนาความเชื่อ เด็กจึงมักขาดการปฏิบัติในบางจุดประสงค์
10. สุขภาพอนามัยของเด็กไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน
11. เด็กขาดความอบอุ่นจากผู้ปกครองและมีปัญหาทางบ้าน

12. ขาดการนิเทศควบคุมผลการเรียน

นอกจากนี้ ชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์ (2543) ยังได้กล่าวถึงปัญหาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการศึกษาของสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ซึ่งทำการศึกษาในปี 2536 พบว่าปัญหาการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมมีปัญหาหลายประการดังนี้

1. การไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ตอบแทน จากการใช้ภาษาไทยรวมทั้งการพูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ทำให้พูดไม่สันทัดเกิดความละอายไม่กล้าพูด ทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพและเกิดความเบื่อหน่าย
2. ประชาชนบางส่วนเข้าใจผิดว่า การเรียนวิชาทั่วไป ที่ใช้ภาษาไทยจะเป็นบาป เพราะภาษาไทยเป็นภาษาของพุทธศาสนา มุสลิมไม่ควรปฏิบัติ ทำให้มีความหลงเชื่อ และไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล
3. การเรียนการสอนในโรงเรียนของรัฐบาล จัดกิจกรรมบางอย่างที่ขัดแย้งกับความเชื่อของศาสนาอิสลาม
4. การศึกษาที่จัดขึ้นไม่ได้ตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านจิตใจและทางกายของชาวไทยมุสลิม
5. ผู้ปกครองมีปัญหาเศรษฐกิจ จึงให้บุตรหลานออกจากโรงเรียนเพื่อช่วยครอบครัวเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งบางครั้งเด็กและเยาวชน ต้องติดตามผู้ปกครองไปประกอบอาชีพยังประเทศมาเลเซีย

ปัญหาดังที่กล่าวถึงทำให้นักศึกษาซึ่งจบมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีความรู้ ความสามารถค่อนข้างด้อยกว่าเขตพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย ส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้งยังมาโดยผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในบริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อีกด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบความถนัดทางศิลปะ ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความถนัดทางศิลปะ พบว่า นักศึกษามีความถนัดทางศิลปะสูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

Prince of Songkla University Pattani Campus

วิรุณ ตั้งเจริญ (2539) กล่าวว่า ความถนัดทางศิลปะเกิดจากการหมั่นฝึกฝนและสร้างงานศิลปะอันจะก่อให้เกิดความคล่องตัวในการคิดและแสดงออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชำนาญในการสร้างสรรค์รูปแบบ การลากเส้น ระบายสี จัดน้ำหนักสี และการสร้างความกลมกลืน เป็นต้น

ส่วน อารี สุทธิพันธ์ (2528) กล่าวว่า ความถนัดทางศิลปะหมายถึงขีดระดับความชำนิชำนาญ หรือทักษะของบุคคลที่มีต่อการลำดับประสบการณ์ และการถ่ายทอดจินตนาการให้เป็นวัตถุที่มีสุนทรียภาพ

จากความหมายของความถนัดทางศิลปะจะเห็นได้ว่าเป็นระดับความสามารถในการรับรู้ (Perception) ความซาบซึ้ง (Appreciation) ความสามารถตัดสินใจทางความงาม (Art Judgment) และการปฏิบัติงานศิลปะ (Performance) อันประกอบด้วยจินตนาการสร้างสรรค์ (Creative Imagination) อีกทั้งยังสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบความถนัดทางศิลปะต่างๆ ได้ ดังนั้นในการคิดออกแบบและสร้างสรรค์นั้นจึงจำเป็นต้องใช้ความถนัดทางศิลปะเป็นอย่างมาก ทั้งนี้จากผลการวิจัยพบว่าความถนัดทางศิลปะของนักศึกษาเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียน แสดงว่าหากครูศิลปะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนหรือวิธีสอนจะทำให้ความถนัดทางศิลปะของนักศึกษาพัฒนาขึ้น สอดคล้องกับที่ ต่อต้าน ธารีเกษ (2538) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันปัญหาใหญ่ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาทั่วไปที่พบมากที่สุด คือ ครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเอง ยังคงยึดถือการสอนแบบเดิมๆ ที่เคยสอนมาก่อน ครูจึงยังคงมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเรียน และมักจะให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนกำหนดโดยไม่ให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงออกทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เท่าที่ควร

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ พบว่านักศึกษามีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมาพร คล้ายวิเชียร (2545) ที่กล่าวว่าการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลซิปปาทำให้นักศึกษามีทักษะการคิด ทักษะการเรียนรู้จากกระบวนทำงานและปฏิบัติงานศิลปะ การยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

Prince of Songkla University Pattani Campus

จากผลวิจัยที่พบว่านักศึกษาจะมีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปาแล้ว ดังนั้นการส่งเสริมความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ในตัวนักศึกษาให้สูงขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง สุจิรา ถนอมพร เห็นว่า มิติสัมพันธ์เป็นความสามารถในการมองเห็นแล้วสร้างจินตนาการให้เกิดเป็นภาพที่สมบูรณ์ (สุจิรา ถนอมพร, 2536) ซึ่งความสามารถด้านมิติสัมพันธ์จะมีความสัมพันธ์กับการเรียนทางสาขาวิชาศิลปศึกษา ดังจะเห็นว่าการเรียนสาขาวิชาศิลปศึกษานั้นเป็นการเรียนรู้และการสร้างสรรค์งานในลักษณะ 3 มิติ อันได้แก่ วิชาการออกแบบเบื้องต้น การออกแบบเขียนแบบเบื้องต้น ศิลปกรรม 3 มิติ การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ซึ่งการสร้างสรรค์งานในลักษณะ 3 มิติ ต้องอาศัยทักษะในการประมวลภาพและข้อมูลของสิ่งที่ต้องการออกแบบด้วยการสร้างมโนภาพ ต้องมีความเข้าใจในมิติ รูปด้าน และลักษณะส่วนประกอบของแต่ละด้านเมื่อนำมารวมกัน อันเป็นทักษะกระบวนการทางด้านมิติสัมพันธ์ ก่อนที่จะดำเนินการถ่ายทอดความคิดและมโนภาพนั้นในลักษณะงาน 2 มิติ ซึ่งเป็นตัวแบบที่จะนำไปสู่การสร้างเป็นงาน 3 มิติ ตามโครงการที่กำหนดไว้ ดังนั้นวิชาศิลปศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์เป็นอย่างมาก

4. **ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ก่อนและหลังเรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา**

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม พบว่านักศึกษามีความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมสูงขึ้นหลังจากที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม เป็นความสามารถในการคิดหาเหตุผลในสิ่งที่ไม่ใช่ภาษา เป็นการรับรู้ในหลักการพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผน ซึ่งความสามารถในด้านนี้จะมีอยู่ในตัวของบุคคลทุกคน แต่จะมีปริมาณความสามารถไม่เท่ากัน (สุจิรา ถนอมพร, 2536) จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมสูงขึ้นเมื่อได้เรียนวิชาภาพพิมพ์ เรื่อง "ภาพพิมพ์แกะไม้" โดยใช้โมเดลซิปปา นั่นแสดงว่าการนำโมเดลซิปปามาใช้ในการเรียนการสอนภาพพิมพ์นั้นได้ผลดี หากมีการนำมาปรับปรุงใช้ในหลักสูตรวิชาทางศิลปะอย่างจริงจังต่อเนื่องจะเป็นผลดีต่อตัวนักศึกษาศิลปศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ สมาพร คล้ายวิเชียร (2545) ได้แนะนำว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนโมเดลซิปปานั้น ผู้สอนต้องรู้จักใช้คำถามที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากคำถามง่ายๆ ใกล้ตัว ที่จะสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่

Prince of Songkla University Pattani Campus

ประเด็นที่ผู้สอนต้องการสอนได้ง่ายขึ้น ต้องสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของผู้เรียน เมื่อพบพฤติกรรมที่ดีไม่ว่าจะเกิดจากการตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ผู้สอนต้องให้การยกย่องชมเชยทันที และต้องกระทำอย่างจริงใจ ซึ่งการยกย่องชมเชยเป็นการให้สิ่งเร้าที่ทำให้ผู้รับพึงพอใจอยู่เสมอไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดก็ตาม

สำหรับการสอนโดยใช้โมเดลซิปปานั้น ประการแรกควรสอนโดยจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ดังที่ Bruner (1960) เชื่อว่า สิ่งใดก็ตามถ้าค้นพบด้วยตนเองแล้วจะไม่มีวันลืม สอดคล้องกับ สันติ คุณประเสริฐ (2535) ที่ว่า การสอนศิลปะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วนตนเองจากขั้นตอนการค้นคว้าทดลองทำ ประสบการณ์ที่ได้จากการทดลองทำดังกล่าวจะฝังแน่นและเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

ประการที่สอง ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างหลากหลายและกว้างขวางเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนนำมาคิดไตร่ตรองจนสร้างเป็นความรู้ใหม่ที่มีความหมายได้โดยการให้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งต่างๆ ดังเช่น ผู้เรียนกับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนกับผู้สอนรับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ โดยตรง และผู้เรียนกับสื่อการเรียนการสอนด้วยการจัดเตรียมใบความรู้ วิดีโอ หรือสื่ออิเล็กทรอนิคส์ และผลงานศิลปะเป็นต้น (สมาพร คล้ายวิเชียร, 2545)

ประการที่สาม ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่างๆ โดยให้ออกมานำเสนอ อภิปรายหน้าชั้น และการได้ทำงานร่วมกันของผู้เรียนในชั้น สอดคล้องกับ ทิศนา แขมมณี (2542) ที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทางด้านร่างกาย (Physical Participation) ทำให้ประสาทในในการรับรู้ของผู้เรียนเกิดการตื่นตัวพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ดี

ประการที่สี่ ควรฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ควบคู่กันไปกับผลงาน (Process/Product) ด้วยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่มด้วยรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative) สอดคล้องกับ สมิท (Smith อ้างถึงใน เกษร ธิตะจารี, 2543) ได้พบว่า การที่ให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนพบความแตกต่างในทักษะการทำงานของเพื่อนๆ ได้เรียนรู้การทำงานที่หลากหลาย มีประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น ทำให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นความสามารถ ทำให้ความสัมพันธ์ในกลุ่มดีขึ้น และทำให้ผลงานดีขึ้น

ประการสุดท้าย ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) ในรูปแบบต่างๆ ได้ เช่น ในการออกแบบภาพร่าง การสร้างแม่พิมพ์ การพิมพ์ และการได้ฝึกปฏิบัติทักษะในการใช้สื่อทางด้านศิลปะ

Prince of Songkla University Pattani Campus

หากผู้สอนได้นำหลักการใช้จากรูปแบบการสอนโมเดลซิปปานี้ไปใช้จริงในการสอน จะส่งผลดีต่อผู้เรียนอย่างเห็นได้ชัด เพราะผลของการวิจัยบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าหากใช้โมเดลซิปปาในการเรียนการสอนศิลปะจะส่งผลต่อความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมให้สามารถพัฒนาได้ดีขึ้น ทั้งนี้ความสามารถเหล่านี้เป็นความสามารถที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาศิลปศึกษาโดยตรง และความสามารถพื้นฐานในแต่ละบุคคล โดยเฉพาะตัวของนักศึกษาศิลปศึกษาควรที่จะมีการพัฒนาอยู่เรื่อยๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาพพิมพ์ที่เน้นการสอนแบบโมเดลซิปปาเป็นพิเศษเพราะสามารถพัฒนาความสามารถของนักศึกษาทั้งความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมได้อย่างเห็นได้ชัดเจน
2. ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาพพิมพ์แบบโมเดลซิปปานั้นควรเน้นเนื้อหาสาระกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาความถนัดทางศิลปะให้มากกว่าความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม และมิติสัมพันธ์ เพราะว่าผลการวิจัยนั้นบ่งชี้ว่าเมื่อสอนโดยใช้โมเดลซิปปาแล้วปรากฏว่าความถนัดทางศิลปะของนักศึกษาจะพัฒนาน้อยที่สุด
3. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาทางศิลปะที่มีวิชาภาพพิมพ์ในหลักสูตร

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโมเดลซิปปาที่มีต่อความถนัดทางศิลปะระหว่างนักศึกษาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับนักศึกษาเอกศิลปะในคณะหรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ
2. ควรทำการวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโมเดลซิปปาที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ในรายวิชาออกแบบเบื้องต้น วิชาเขียนแบบเบื้องต้น หรือรายวิชาอื่นๆ
3. ควรมีการวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโมเดลซิปปา ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาพพิมพ์

Prince of Songkla University Pattani Campus